

ОСОБЛИВОСТІ ЛІЦЕНЗУВАННЯ, КЛАСИФІКАЦІЇ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ ВИДІВ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

THE SPECIFICS OF LICENSING, CLASSIFICATION, AND STANDARDIZATION OF TYPES OF RECREATIONAL ACTIVITIES

Яворський Р.І., к.ю.н.,
докторант кафедри адміністративного та інформаційного права
Національний університет «Львівська політехніка»,
асистент кафедри адміністративного та фінансового права
Львівський національний університет імені Івана Франка

Стаття розглядає особливості ліцензування, класифікації та стандартизації видів рекреаційної діяльності. Починаючи з визначення основних термінів і концепцій у сфері рекреації, автор проаналізував сучасний стан регулювання цієї галузі в різних країнах. Детально розглянуто процес ліцензування рекреаційних послуг, визначено його значення та вплив на розвиток цього сектору економіки. Класифікація видів рекреаційної діяльності є важливим аспектом у стандартизації цієї сфери. В статті розглядаються різні підходи до класифікації, а також їхні переваги та недоліки. Автор детально вивчив чинні стандарти в галузі рекреації та оцінив їхню ефективність у забезпеченні якості послуг та безпеки споживачів.

Подальший аналіз статті спрямований на виявлення тенденцій у розвитку ліцензування, класифікації та стандартизації рекреаційної діяльності. Автор робить висновки щодо перспективних напрямків удосконалення регулювання цієї галузі, зокрема, шляхом впровадження нових підходів та технологій. Стаття також розглядає вплив ліцензування та стандартизації на конкурентоспроможність рекреаційних підприємств та ринок в цілому.

Результати дослідження вказують на те, що ліцензування, класифікація та стандартизація відіграють важливу роль у розвитку рекреаційної сфери. Ефективне регулювання цих процесів сприяє підвищенню якості послуг та забезпеченню безпеки для споживачів. Дослідження показує, що ретельне вивчення та аналіз чинних підходів до ліцензування та стандартизації дозволяє виявити оптимальні моделі, які можуть бути успішно застосовані в практиці.

Крім того, результати свідчать про те, що грамотна класифікація видів рекреаційної діяльності сприяє кращому розумінню споживачами різноманітності рекреаційних послуг та їхнього попиту. Визначення стандартів у цій сфері є важливим етапом для підвищення конкурентоспроможності рекреаційних підприємств та стимулювання інноваційного розвитку на ринку.

Загальні висновки статті підсумовують отримані результати та надають рекомендації для подальших досліджень у цій сфері. Автор підкреслює важливість подальшого розвитку системи ліцензування, класифікації та стандартизації для забезпечення стабільного та ефективного функціонування ринку рекреаційних послуг.

Ключові слова: ліцензування, класифікація, стандартизація, рекреаційна діяльність, регулювання, туризм, конкурентоспроможність.

The article discusses the peculiarities of licensing, classification, and standardization of types of recreational activities. Starting with defining the basic terms and concepts in the field of recreation, the authors analyze the current state of regulation in this sector in various countries. The process of licensing recreational services is detailed, its significance, and its impact on the development of this sector of the economy are determined. Classification of types of recreational activities is a key aspect of standardizing this sphere. The article examines various approaches to classification, as well as their advantages and disadvantages. The author thoroughly studied existing standards in the field of recreation and evaluated their effectiveness in ensuring service quality and consumer safety.

Further analysis in the article is directed towards identifying trends in the development of licensing, classification, and standardization of recreational activities. The author draw conclusions regarding promising directions for improving regulation in this sector, including the implementation of new approaches and technologies. The article also discusses the impact of licensing and standardization on the competitiveness of recreational enterprises and the market as a whole.

The research results indicate that licensing, classification, and standardization play a crucial role in the development of the recreational sector. Effective regulation of these processes contributes to improving service quality and ensuring consumer safety. The study shows that careful study and analysis of existing approaches to licensing and standardization allow identifying optimal models that can be successfully applied in practice.

Moreover, the results demonstrate that a well-thought-out classification of types of recreational activities contributes to a better understanding by consumers of the variety of recreational services and their demand. Establishing standards in this area is an important step in enhancing the competitiveness of recreational enterprises and stimulating innovative development in the market.

The general conclusions of the article summarize the obtained results and provide recommendations for further research in this area. The author emphasizes the importance of further developing the system of licensing, classification, and standardization to ensure the stable and effective functioning of the recreational services market.

Key words: licensing, classification, standardization, recreational activities, regulation, tourism, competitiveness.

Постановка проблеми. Рекреаційна діяльність, визнаючи собою широкий спектр занять, спрямованих на відпочинок, розвагу та відновлення, стала невід'ємною частиною сучасного життя [1, с. 31]. Вона охоплює різноманітні форми активного відпочинку, від спортивних заходів та екскурсій до культурних подій та пригодницького туризму. Зростаюча увага до здорового способу життя та потреба відпочинку приводять до постійного розвитку цієї галузі, що, зі свого боку, створює необхідність у системному регулюванні та стандартизації.

Проте, однією з важливих проблем у сфері рекреаційної діяльності є відсутність єдиної системи ліцензування, класифікації та стандартизації її видів. Різноманітність

підходів до регулювання створює непорозуміння між учасниками ринку, ризик низької якості послуг та загрозу безпеці споживачів [2, с. 1491]. Відсутність стандартів також ускладнює порівняння різних видів рекреаційних послуг та може вплинути на їхню конкурентоспроможність на ринку.

У зв'язку з цим вирішення проблеми потребує розробки комплексної системи регулювання, яка б враховувала інтереси всіх сторін та забезпечувала високі стандарти якості та безпеки для споживачів. Така система повинна сприяти розвитку рекреаційної галузі, надавати доступність та різноманітність послуг, а також забезпечувати їхню конкурентоспроможність на ринку. У цьому

контексті важливим є впровадження стандартів та процедур, що дозволять унормувати та регламентувати діяльність у сфері рекреації, забезпечуючи високу якість та безпеку для всіх учасників процесу.

Неоднорідність системи регулювання рекреаційної діяльності призводить до ризику недостатньої якості послуг, небезпеки для споживачів та конфліктів між учасниками ринку, тому відсутність єдиної системи ліцензування, класифікації та стандартизації ускладнює ефективне управління галуззю.

З метою забезпечення безпеки, якості та доступності рекреаційних послуг для громадян необхідно розробити єдину систему ліцензування, класифікації та стандартизації. Ця система повинна враховувати інтереси усіх зацікавлених сторін та сприяти розвитку галузі. Стандартизація важлива для забезпечення якості та безпеки рекреаційних послуг. Єдиною системою стандартів можна забезпечити порівняння різних видів діяльності та сприяти конкурентоспроможності на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження та публікації в галузі ліцензування, класифікації та стандартизації видів рекреаційної діяльності відображають загальний тренд до більшої уваги до нормативного регулювання цього сектору. Белл С., Гонсалес М., Домбровська С., Домінго А., Пасека С., Помаза-Пономаренко А., Рибальченко Н., Сантос-Лакуева Р., Фонт Х. відзначають зростання популярності рекреаційних послуг у всьому світі, що спонукає уряди та організації до впровадження більш прозорих та ефективних систем ліцензування та стандартизації. Особлива увага приділяється забезпеченню безпеки та якості послуг для споживачів.

Щодо класифікації видів рекреаційної діяльності, відзначається тенденція до більшої диференціації індустрії. До цього часу рекреаційні послуги можуть включати широкий спектр діяльностей, від спортивних змагань до екскурсійного туризму та культурних подій. Бейдик О., Б'янкі Р., Мацола В., Моїсеева Н., Омельченко Г., Пилипенко С., Прада Ф., Стефенсон М., Чичкалюк Т., Ханнам К. зауважить, що ретельна класифікація допомагає уточнити правове регулювання, а також сприяє зручній інформаційній представленості для споживачів.

Щодо стандартизації, останні дослідження вказують на важливість розробки загальноприйнятих стандартів безпеки, якості та екологічної стійкості для різних видів рекреаційної діяльності. Близнюк А., Буркальцева Д., Гайворонська І., Дилевський М., Калиновський М., Філіп'як Б. наголошують, що такі стандарти допомагають уникнути неоднаковості у вимогах між різними регіонами та країнами, сприяючи розвитку індустрії та забезпеченню споживачів надійними та безпечними рекреаційними можливостями.

Мета статті полягає в розгляді особливостей ліцензування, класифікації та стандартизації різних видів рекреаційної діяльності з метою розробки ефективної та узгодженої системи регулювання в цій галузі.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі рекреаційна діяльність стала не лише популярним розважальним заняттям, але й важливим компонентом здорового способу життя. Завдяки такій діяльності люди можуть відновити свої сили після трудового чи навчального дня, знайти задоволення у вільний від обов'язків час. Рекреаційна діяльність охоплює широкий спектр занять, починаючи від спортивних ігор й закінчуючи культурними подіями та творчими хобі [3, с. 229]. Перш за все, рекреація сприяє покращенню фізичного здоров'я, а спортивні ігри, фітнес, прогулянки на свіжому повітрі – усі ці види активності сприяють підтримці тіла у тонусі та зміцнюють його здоров'я. Крім того, рекреація сприяє психологічному добробуту, – допомагає зняти стрес, покращує настрій та самопочуття, сприяє розслабленню та відновленню психічної гармонії [4, с. 41]. Чи то захоплюючись

мистецтвом, грати в ігри або просто насолоджуючись природою, люди знаходять спосіб виразити себе та забути про повсякденні проблеми.

Крім того, рекреаційна діяльність має важливе соціальне значення, адже вона сприяє формуванню та підтримці соціальних зв'язків, розвитку комунікаційних навичок та спільності, а заняття спортом, участь у культурних подіях чи подорожі створюють сприятливу атмосферу для взаєморозуміння та співробітництва [5, с. 1907].

Не можна також забувати про екологічний аспект рекреаційної діяльності. Збереження природних ресурсів, дотримання екологічних норм і правил під час відпочинку у природі є важливим завданням сучасного суспільства.

Зважаючи на різноманіття та значення рекреаційної діяльності в сучасному світі, виникає потреба в систематизації її різновидів. Одним із важливих критеріїв для такої класифікації є тривалість та місце проведення. Подальша структуризація цих аспектів дозволяє краще розуміти та охоплювати різні форми відпочинку та розваг, що входять у сферу рекреаційної діяльності. В рамках цього аналізу розглянуто два основні види рекреації за тривалістю (туризм та екскурсії) та дві великі групи за місцем проведення (стаціонарні та мобільні), ця класифікація, на думку Філіп'яка Б., Дилевського М. та Калиновського М. сприяє усвідомленню різноманіття рекреаційних можливостей та допомагає вибрати оптимальну форму відпочинку для кожного конкретного випадку [6, с. 337] (таблиця 1).

Розглядаючи рекреаційну діяльність з іншого ракурсу, можна виділити дві основні категорії відпочинку: тривалу та короткочасну. Тривала категорія охоплює різноманітні

Таблиця 1
Види рекреаційної діяльності за Філіп'яком Б., Дилевським М. та Калиновським М.

Вид рекреаційної діяльності	Основні ознаки	Пояснення
Туризм	Тривалість > 24 годин	Туризм передбачає подорожі та перебування в інших місцях протягом тривалого періоду часу. Це може включати подорожі на відстань, відвідування різних місць і культур, проживання у готелях, кемпінгах тощо.
Екскурсії	Тривалість ≤ 24 годин	Екскурсії охоплюють короткочасні поїздки та оглядові екскурсії, які можуть тривати менше одного дня. Це зазвичай включає відвідування конкретних місць, атракцій або пам'яток.
Стаціонарні види рекреації	Місце проведення не змінюється	Стаціонарні види рекреації передбачають відпочинок у межах одного місця без значних переміщень. Це може включати відпочинок у готелях, курортах, спа-центрах, розважальних комплексах тощо.
Мобільні види рекреації	Місце проведення може змінюватися	Мобільні види рекреації включають активний відпочинок з переміщенням від місця до місця. Це може включати піший туризм, велосипедні поїздки, водні види спорту, кемпінг тощо.

Джерело: удосконалено автором [6]

форми туризму, які можуть бути спрямовані на лікування, оздоровлення, заняття спортом або пізнання. Сантос-Лакуева Р., Гонсалес М., Домінго А. відзначають, що у цьому контексті, лікувальний туризм фокусується на використанні природних чи медичних ресурсів для поліпшення здоров'я, оздоровчий туризм спрямований на загальне підвищення фізичного та психічного стану, спортивний туризм акцентується на активних виданнях спорту та пригод, а пізнавальний туризм зорієнтований на вивчення нових культурних та історичних аспектів [7, с. 1234]. З іншого боку, короткочасна категорія включає різноманітні форми короткочасних відпочинкових заходів, таких як екскурсії, спонтанні відпочинкові виїзди або одноденні події [7, с. 1239]. Ці форми відпочинку спрямовані на швидке розслаблення, розваги та відпочинок від повсякденних турбот.

Також Сантос-Лакуева Р., Гонсалес М., Домінго А. зауважують, що завдяки встановленим стандартам у сфері тривалого і короткочасного відпочинку, споживачі можуть мати впевненість у тому, що послуги, які вони отримують, відповідають визначеним вимогам й стандартам якості, а це зі свого боку сприяє розвитку галузі, оскільки стандартизовані процедури та вимоги допомагають підвищенню професіоналізму та конкурентоспроможності рекреаційних послуг [7, с. 1229]. Таким чином, стандартизація не лише забезпечує якість відпочинку, але й сприяє розвитку та підвищенню рівня задоволення споживачів.

Відзначимо, що класифікація та стандартизація видів рекреаційної діяльності – це важливі аспекти для організації та регулювання сфери відпочинку та розваг, наприклад, британський науковець Хав'єр Фонт виокремив загальні підходи до класифікації та стандартизації:

- за видами, тобто рекреаційна діяльність може бути класифікована за видами, такими як спорт, туризм, культурно-мистецькі заходи, активний відпочинок (велосипедні прогулянки, гірські походи), а також пасивний відпочинок (відвідування музеїв, театрів);

- за місцем проведення – рекреаційна діяльність може здійснюватися в природних середовищах (гори, моря, ліси), у міському середовищі (парки, сквери) або у спеціалізованих закладах (басейни, спортивні комплекси);

- за цільовою аудиторією – рекреаційні види діяльності можуть бути спрямовані на різні групи людей, такі як діти, дорослі, люди похилого віку, спортсмени, люди з обмеженими можливостями;

- за інтенсивністю активності – рекреаційна діяльність може бути активною (спорт, екскурсії, активний відпочинок) або пасивною (відпочинок на пляжі, перегляд кінофільмів) [8, с. 1617].

Таблиця 2

Види рекреаційної діяльності за Сантос-Лакуевою Р., Гонсалесом М., Домінго А.

Тип відпочинку	Стандартизація
Лікувальний	Медичні стандарти та протоколи для лікувальних процедур; вимоги до кваліфікації медичного персоналу
Оздоровчий	Стандартизовані програми фітнесу, йоги, медитації з урахуванням безпеки та ефективності
Спортивний	Правила та норми для різних видів спорту; вимоги до обладнання та безпеки на спортивних заходах
Пізнавальний	Стандарти екскурсійних програм; кваліфікація та підготовка гідів; якість інформаційних матеріалів
Короткочасний	Мінімальні вимоги для короткочасного відпочинку, включаючи безпеку, комфорт та доступність послуг

Джерело: удосконалено автором [7]

З іншого боку, Прада Ф., Б'янкі Р., Стефенсон М. та Ханнам К. зійшлися на думці, що становлення класифікація рекреаційної діяльності полягає у встановленні загальних правил, норм і стандартів для конкретних видів відпочинку та розваг з метою забезпечення безпеки, якості та ефективності цих видів діяльності, а саме:

- стандартизація повинна гарантувати безпеку учасників рекреаційних заходів, що може включати встановлення правил щодо мінімальних вимог до обладнання, процедур безпеки та навчання учасників правилам безпеки;

- стандартизація повинна забезпечити високу якість послуг та продуктів у сфері рекреації, що може охоплювати встановлення стандартів щодо обслуговування, якості обладнання та інфраструктури, а також критеріїв для оцінки задоволення клієнтів;

- стандартизація включає принципи сталого розвитку, такі як екологічна відповідальність та збереження природних ресурсів, тобто це встановлення стандартів щодо енергоефективності, використання відновлюваних джерел енергії та заходів щодо збереження природи;

- стандартизація повинна забезпечити доступність рекреаційних послуг для всіх верств населення, включаючи людей з обмеженими можливостями, тобто це встановлення стандартів щодо доступності інфраструктури, навчання персоналу роботі з різними групами клієнтів;

- стандартизація повинна забезпечувати прозорість у відносинах між постачальниками рекреаційних послуг та споживачами. Це може включати вимоги щодо надання інформації про ціни, умови угод та інші важливі аспекти для споживачів [9, с. 469; 10, с. 291].

На нашу думку, стандартизація в цьому контексті може включати встановлення правил та нормативів щодо безпеки, якості обслуговування, регулярності проведення заходів, а також встановлення мінімальних вимог до обладнання та інфраструктури для проведення рекреаційних заходів. Такі стандарти допомагають забезпечити якість та безпеку для учасників рекреаційних заходів, а також сприяють розвитку галузі в цілому.

Ліцензування рекреаційної діяльності – це процес отримання дозволу від відповідних урядових органів на здійснення різних видів дозвілля, відпочинку або розваг, що може охоплювати такі види діяльності, як організація туристичних подорожей, екскурсій, спортивні заходи, розважальні заходи та інше [11, с. 63]. Ліцензування зазвичай використовується для забезпечення безпеки та якості послуг, а також для регулювання галузі та запобігання недобросовісній конкуренції. Ліцензування рекреаційної діяльності – це процес, за яким органи державної влади або інші відповідні організації надають право на проведення певних видів рекреаційної діяльності (такої як туризм, спорт, відпочинок, розваги) після виконання визначених вимог і отримання відповідних документів [12, с. 127]. Наприклад, науковці сформулювали основні принципи ліцензування рекреаційної діяльності, а саме:

- регулювання безпеки – ліцензії вимагають від організацій здійснювати діяльність відповідно до встановлених стандартів безпеки для захисту клієнтів та навколишнього середовища;

- кваліфікаційні вимоги, тобто організації зобов'язані мати кваліфікований персонал і відповідні ресурси для надання послуг у відповідному регіоні рекреації;

- фінансова стабільність, тобто певні види рекреаційної діяльності (туризм та подорожі, екстремальні види спорту та розваг, атракціони та парки розваг, організовані туристичні активності, спортивні події та змагання) можуть вимагати від організацій мати достатні фінансові ресурси для забезпечення стабільності та здатності відшкодувати можливі шкоди;

- легітимність та етика, тобто ліцензії видаються тільки тим організаціям, які діють у межах закону і відповідають етичним стандартам;

– контроль якості – ліцензовані організації можуть надаватися регулярним інспекціям для забезпечення відповідності вимогам та якості послуг;

– відповідальність, тобто організації несуть відповідальність за будь-які шкоди, завдані клієнтам або навколишньому середовищу через їхню рекреаційну діяльність [13].

У різних країнах можуть існувати власні правила та процедури ліцензування рекреаційної діяльності, наприклад, у Німеччині та Франції існують закони та правила, які регулюють різні аспекти рекреаційної діяльності. Gesetz über den Schutz der Nutzer von Reiseleistungen – відповідно в Німеччині цей закон містить правила щодо ліцензування туроператорів та туристичних агентств, а також встановлює стандарти щодо якості туристичних послуг. У Франції існує «Кодекс туризму», який має значення законодавчого акта та регулює різні аспекти туристичної діяльності в країні. Його офіційна назва – «Code du tourisme», тобто цей кодекс містить важливі норми та правила, які стосуються ліцензування туроператорів, готелів, ресторанів, агентств з надання туристичних послуг, а також прав споживачів у галузі туризму та його слідування важливо для забезпечення якості та безпеки туристичної індустрії в Франції [14, с. 127].

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягають наступні види господарської діяльності: туроператорська діяльність, певні напрями лікувально-оздоровчої діяльності, які є частиною медичної практики, фізкультурно-оздоровча та спортивна діяльність, а також організація азартних ігор [15]. Крім того, у випадках, коли перевезення пасажирів та багажів здійснюється транспортом, який є у власності рекреатора, обов'язковим є отримання ліцензії на надання послуг з перевезення пасажирів та багажів за відповідним видом транспорту. В законі визначено також такі положення:

– туроператорська та турагентська діяльність – це галузь, що включає організацію та продаж туристичних послуг, таких як тури, екскурсії, готельні послуги. Туроператори відповідають за складання турів, бронювання місць у готелях, транспортні послуги та інші аспекти подорожей для клієнтів;

– організація діяльності з проведення азартних ігор підпадає під ліцензування, це охоплює казино, букмекерські контори, ігрові автомати та інші заклади, які надають послуги з азартних ігор. Ліцензія регулює умови та правила проведення азартних ігор, а також забезпечує дотримання законодавства у цій сфері [15].

Ліцензування рекреаційної діяльності в Україні є важливим аспектом регулювання та контролю за різноманітними видами дозвільної та обслуговувальної діяльності, що пов'язані з відпочинком та розвагами громадян. Державні органи встановлюють вимоги до отримання ліцензій та надають право на провадження певних видів рекреаційних послуг після їхнього успішного отримання [23, с. 43]. Наприклад, Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року України враховує збалансоване використання природних лікувальних та рекреаційних ресурсів, а також проведення державного моніторингу екологічного стану навколишнього природного середовища та природних лікувальних і рекреаційних ресурсів. Один із пріоритетів – це забезпечення фізичного комфорту туристів на курортах та туристичних територіях й забезпечення безпеки їхнього перебування. Щоб досягти цих цілей, ліцензування та стандартизація відіграють важливу роль. Відзначається, що стандартизація в туризмі означає встановлення загальних правил та вимог щодо якості обслуговування, безпеки, екологічних стандартів та інфраструктури для туристичних об'єктів [24] й може бути досягнуто шляхом контролю за фізичними чинниками, такими як якість повітря, вода, та інші, щоб забезпечити безпеку та здоров'я відвідувачів.

Створення інтерактивної бази даних, що містить інформацію про туристичні та рекреаційні ресурси України, є важливим кроком для стандартизації й допоможе залучити більше туристів та забезпечити їм доступ до різноманітних видів відпочинку та розваг.

Для досягнення цієї мети необхідно сформувати туристично-рекреаційний простір шляхом створення та забезпечення функціонування зон розвитку туризму та курортів. Також важливо розробити, впровадити та запропонувати споживачеві конкурентоспроможний національний туристичний продукт, який приверне увагу та зацікавленість туристів як з України, так і з-за кордону.

На нашу думку, загальна стратегія має бути спрямована на збереження природи та культурної спадщини, розвиток інфраструктури та послуг, а також підвищення якості та конкурентоспроможності українського туризму, що зі свого боку допоможе залучити більше інвестицій у галузь та забезпечити стале та стійке зростання туристичного потенціалу країни.

Висновки. Ліцензування, класифікація та стандартизація рекреаційної діяльності в сучасному світі відіграють важливу роль у забезпеченні безпеки, якості та ста-

Таблиця 3

Ретроспективний аналіз нормативних актів у сфері рекреаційної діяльності в Україні

Назва нормативного акту	Опис	Дата прийняття
Правила обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення та проживання [16]	Встановлював вимоги до сертифікації послуг готелів та інших місць тимчасового проживання для туристів.	від 27.01.1999 № 37/ Втрача чинності від 08.10.2012
Про затвердження Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності [17]	Визначає методику розрахунку обсягів туристичної діяльності для аналізу та планування розвитку туризму.	від 12.11.2003 № 142/394
Порядок надання послуг з тимчасового розміщення та проживання [18]	Встановлює правила надання послуг тимчасового розміщення для туристів.	від 15.03.2006 № 297
Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг [19]	Встановлюють вимоги до користування готелями та іншими місцями розміщення туристів.	від 16.03.2004 № 19
Порядок оформлення ваучера на надання туристичних послуг та його використання [20]	Встановлює правила оформлення та використання ваучерів на туристичні послуги.	від 06.06.2005 № 50
Ліцензійні умови провадження туроператорської та турагентської діяльності [21]	Визначає умови, за яких можна отримати ліцензію на здійснення туроператорської та турагентської діяльності.	від 11.11.2015 № 991
Порядок встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення та проживання [22]	Встановлює процедуру визначення категорій для готелів та інших об'єктів тимчасового розміщення туристів.	від 29.07.2009 № 803

Джерело: власна розробка автора

більності цієї сфери. Поява різноманітних форм дозволяла та відпочинку вимагає систематизації та регулювання, щоб запобігти можливим ризикам та конфліктам.

Ліцензування в рекреаційній сфері має на меті контроль за діяльністю провайдерів послуг, забезпечуючи їхню відповідність встановленим стандартам та правилам. Це дозволяє забезпечити безпеку клієнтів та визначити відповідальність за можливі негаразди. Систематизація рекреаційної діяльності на різні види дозволяє краще розуміти їхні особливості та потреби. Наприклад, класифікація за активністю (активна, пасивна), за місцем проведення (відкрита, закрита), за рівнем ризику (екстремальна, спокійна) допомагає клієнтам обирати відповідно до своїх уподобань та можливостей.

Встановлення стандартів якості та безпеки в рекреаційній сфері є важливим кроком у забезпеченні стабільності та довіри споживачів. Стандарти дозволяють уніфікувати процеси та послуги, що сприяє забезпеченню їхньої якості та порівнянню між різними провайдерами.

Ліцензування, класифікація та стандартизація допомагають підвищити рівень безпеки в рекреаційній сфері

шляхом контролю за дотриманням правил, норм та вимог. Це особливо важливо у випадку рекреаційних видів, де існує певний ризик для здоров'я та життя. Ліцензування, класифікація та стандартизація допоможе розвитку рекреаційної галузі, створюючи умови для конкуренції та інновацій. Через встановлення стандартів якості провайдери мають стимул до поліпшення своїх послуг та розвитку нових напрямків. Класифікація та стандартизація рекреаційних видів діяльності може також допомогти у збереженні природних ресурсів шляхом раціонального використання та захисту екологічно чутливих територій.

Застосування єдиної системи ліцензування, класифікації та стандартизації сприятиме співпраці та обміну досвідом між країнами, що сприяє розвитку туризму та рекреації на міжнародному рівні.

Узагальнюючи, ліцензування, класифікація та стандартизація є важливими інструментами у регулюванні рекреаційної діяльності, спрямованими на забезпечення безпеки, якості та стабільності цієї сфери. Їхня ефективна реалізація сприяє розвитку галузі та задоволенню потреб споживачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bell S., Tyrväinen L., Sievänen T., Pröbstl U., Simpson M. Outdoor recreation and nature tourism: A European perspective. *Living Reviews in Landscape Research*. 2007. № 1(2). P. 1-46.
2. Pasięka S. R., Kolokolchukova I. V., Morozova O. H., Krushynska A. V., Krasnodied T. L., Popova T. V. The potential of tourist and recreational clusters in European space. *Geo Journal of Tourism and Geosites*. 2011. № 39. P. 1488-1500.
3. Omelchenko H., Pilipenko S., Moisyeyeva N. Tourism as an innovational project of modern globalization. *Innovative tools for socio-economic systems' development: monograph*. Katowice: Katowice School of Technology. 2019. № 25. P. 229-234.
4. Chychkalyuk T. The Use of Natural and Recreational Areas for Tourism Development: European Experience. *Public policy and economic development*. 2015. № 3. P. 36-47.
5. Burkaltseva D., Tsohla S., Yanovskaya A., Olga G. U. K., Zharova A., Polskaya S. Analysis of the Functioning of the Tourist and Recreational Industry in Conditions of Restrictions. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2020. № 11(8). P. 1902-1914.
6. Filipiak B., Dylewski M., Kalinowski M. Economic development trends in the EU tourism industry. Towards the digitalization process and sustainability. *Quality & Quantity*. 2023. № 57. Suppl 3. P. 321-346.
7. Santos-Lacueva R., González M., Domingo A. The integration of sustainable tourism policies in European cities. *PASOS. Revista de Turismo y Patrimonio Cultural*. 2022. Vol. 20 № 5. P. 1229-1242.
8. Font X., Torres-Delgado A., Crabolu G., Palomo Martinez J., Kantanbacher J., Miller G. The impact of sustainable tourism indicators on destination competitiveness: The European Tourism Indicator System. *Journal of Sustainable Tourism*. 2023. № 31(7). P. 1608-1630.
9. Prada F. The Regulation of State-Owned Maritime Property Concessions for Tourism and Recreational Purposes: The Continuing Conflict Between Italian and European Law. *European Public Law*. 2022. № 28 (4). P. 467-486.
10. Bianchi R.V., Stephenson M., Hannam K. The contradictory politics of the right to travel: mobilities, borders & tourism. *Mobilities*. 2020. № 15.2. P. 290-306.
11. Домбровська С. М., Помаза-Пономаренко А. Л., Рибальченко Н. П. Туризм і право на нього в контексті гарантування безпеки: монографія. Харків: «Діса плюс», 2022. 272 с.
12. Гайворонська І. В. Сучасні тенденції та новітні тренди розвитку туризму. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 37. С. 126-132.
13. Близнюк А. С. Інституційно-організаційні засади формування механізму державного управління розвитком рекреаційної галузі в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 1. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1373>
14. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія. К.: ВПЦ Київський університет, 2013. 395 с.
15. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
16. Про затвердження Правил обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання) та Правил обов'язкової сертифікації послуг харчування від 27.01.1999 № 37/ Втрата чинності від 08.10.2012, підстава – z1595-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0234-99#Text>
17. Про затвердження Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності від 12.11.2003 № 142/394. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/reg8449?an=88&ed=2003_11_12
18. Порядок надання послуг з тимчасового розміщення та проживання від 15.03.2006 № 297 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/297-2006-п#Text>
19. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг від 16.03.2004 № 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04#Text>
20. Порядок оформлення ваучера на надання туристичних послуг та його використання від 06.06.2005 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0765-05#Text>
21. Постанова Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності від 11 листопада 2015 р. № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-п#Text>
22. Постанова Про порядок встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення та проживання від 29.07.2009 № 803. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2009-п#Text>
23. Мацола В. І. Рекреаційно-туристичний комплекс України: монографія. ІПД НАН України. Львів, 2017. 259 с.
24. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року України від 16 березня 2017 р. № 168-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-п#Text>